

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
Відділення «Інформаційних технологій, фінансів, маркетингу, туризму»
Циклова комісія загальноосвітніх дисциплін

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА»

Код навчальної дисципліни ОЗП-3

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр

Рівень освіти профільна середня освіта

Мова навчання українська

Розробник: Човик Сергій Васильович, викладач вищої категорії,

E-mail: chovik.serhii@chic.cv.ua

Сторінка курсу на сайті «Дистанційне навчання ЧІФК»

<https://dn.chic.cv.ua/course/view.php?id=993>

Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю вівторок з 14⁰⁰ до 15⁰⁰
адреса м. Чернівці, вул. Садова, 8, аудиторія 2

Онлайн консультації: за попередньою домовленістю вівторок з 14⁰⁰ до 15⁰⁰

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Процес розбудови правової держави, заснованої на верховенстві права та пріоритеті прав і свобод людини, формування громадянського суспільства в Україні потребує компетентних, відповідальних, свідомих громадян.

Транзитивні зміни українського суспільства, реформування української держави, спрямоване на утвердження принципів верховенства права, багатоманітності й плюралізму, відповідальності держави перед людиною й громадянином, зумовлюють переоцінку пріоритетів у суспільному світосприйнятті. Провідними стають такі цінності як людина, її гідність і права, демократія, соціальний мир і добробут.

Важливу роль в означених трансформаційних процесах відіграє правова освіта, що формує правову культуру та правосвідомість людей, перетворюючи ідеали добра, законності та справедливості в мотиваційні чинники їхньої поведінки.

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи правознавства» є засвоєння основних теоретичних положень і понять національного права України, розуміння Конституції та чинного законодавства України, закономірностей побудови правової держави, формування високого рівня правової культури, вміння тлумачити і правильно застосовувати нормативно-правові акти в практичній діяльності, грамотно оцінювати юридичні факти, вільно орієнтуватися в сучасному правовому полі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є загальні закономірності виникнення, розвитку та функціонування держави і права, а також система основних понять юриспруденції, як регулятора суспільних відносин у різних сферах суспільного життя.

Згідно з освітньо-професійною програмою, в результаті вивчення дисципліни «Основи правознавства» студент повинен набути таких **компетентностей**:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Очікувані результати навчання:

РН 01. Знати свої права як члена суспільства, розуміти цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

РН 02. Володіти державною та іноземною мовами для складання ділових паперів і комунікації у професійній діяльності.

РН 08. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

РН 15. Виявляти навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструвати гнучке мислення, відкритість до нових знань

. Завдання дисципліни

Основними завданнями «Основи правознавства» є надання студентам систематичних знань з юридичних наук, виховання в них поважного ставлення до Конституції, законів та підзаконних актів України; засвоєння специфічної фахової термінології, певного правового мінімуму знань з конституційного, цивільного, трудового, адміністративного, кримінального права України.

Пререквізити та постреквізити дисципліни

Пререквізити: знання шкільних курсів «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Історія української державності»; постреквізити: «Соціально-політичні студії», «Ліцензування та сертифікація програмних продуктів».

. Опис навчальної дисципліни

.1. Загальна інформація

форма навчання	рік підготовки	семестр	кількість			кількість годин						вид підсумкового контролю (курсова робота)
			кредитів	годин	змістових розділів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
денна	2	3	3	90	11	26	-	10	-	54	-	залік
заочна												

.2. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	змістовний розділ	зміст розділу по темам	завдання / форми контролю
1	Держава.	Загальні положення про державу і право.	опрацювання літератури
2	Право.	Основи теорії права	опрацювання літератури, робота з нормативними актами
3	Конституційне право України.	Конституційне право України як провідна галузь права.	опрацювання літератури, робота з нормативними актами
		Засади конституційного ладу України. Державна влада.	самостійне опрацювання питань, тези
		Громадянство України.	самостійне опрацювання питань, тези
		Права, свободи і обов'язки людини і	самостійне опрацювання

		громадянина в Україні.	питань, тези
4	Адміністративне право України.	Основні засади адміністративного права України.	опрацювання літератури, робота з нормативними актами
		Адміністративні правопорушення, адміністративна відповідальність.	есе, тестовий контроль, практичні вправи
5	Фінансове право України.	Загальні положення фінансового права України.	опрацювання літератури, самостійне опрацювання питань, тези
		Законодавство України про банки і банківську діяльність.	самостійне опрацювання питань, тези
6	Кримінальне право України. Кримінальний процес.	Загальна характеристика кримінального права.	опрацювання літератури, робота з нормативними актами
		Поняття, ознаки, види та стадії вчинення злочину.	есе, тестовий контроль, практичні вправи
		Кримінальна відповідальність та види покарань.	самостійне опрацювання питань, тези
		Відповідальність за окремі види злочинів.	самостійне опрацювання питань, тези
7	Цивільне право України.	Загальні засади цивільного права.	опрацювання літератури, робота з нормативними актами
		Загальні положення про правочин.	опрацювання літератури, робота з нормативними актами
		Поняття власності, її форми та види в Україні.	есе, тестовий контроль, практичні вправи
		Зобов'язальне право. Спадкове право.	самостійне опрацювання питань, тези
		Порядок розгляду цивільних справ.	самостійне опрацювання питань, тези
8	Господарське право України	Загальна характеристика господарського права України.	самостійне опрацювання питань, тези
		Порядок розгляду господарських справ.	самостійне опрацювання питань, тези
9	Трудове право України.	Загальні засади трудового права.	опрацювання літератури, робота з нормативними актами
		Трудовий договір та трудові спори.	самостійне опрацювання питань, тези
		Трудова дисципліна, матеріальна відповідальність.	есе, тестовий контроль, практичні вправи
		Робочий час та час відпочинку	самостійне опрацювання питань, тези
		Загальні засади права соціального забезпечення.	опрацювання літератури, робота з нормативними актами
		Види державних пенсій і допомог.	есе, тестовий контроль, практичні вправи
10	Сімейне право України.	Загальні положення сімейного права України.	опрацювання літератури, робота з нормативними актами
		Особисті майнові права та обов'язки батьків та дітей.	самостійне опрацювання питань, тези
11	Земельне право	Загальна характеристика земельного	опрацювання літератури,

України.	права.	робота з нормативними актами
----------	--------	------------------------------

5. Методи контролю

Оцінювання якості знань студентів здійснюється шляхом поточного, проміжного, підсумкового (семестрового) контролю.

Поточний контроль. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, так і студентами – для планування самостійної роботи. *Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за змістовими розділами.*

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з питання;
- усна наукова доповідь;
- доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз джерельної і монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо);
- реферат, есе (письмові роботи, оформлені відповідно до вимог).

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному (атестація) контролі.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять, позитивні оцінки за роботи за змістовними розділами є підставою отримання позитивного результату підсумкового контролю – заліку.

Проміжний контроль проводиться відповідно до графіка навчального процесу (розпорядження завідувача відділенням). Оцінка контролю виставляється з урахуванням результатів проведеного контрольного заходу даного контролю. Контрольні заходи проміжного контролю проводяться під час семінарських занять в академічній групі відповідно до розкладу занять.

Контрольні заходи проміжного контролю проводяться у комбінованій формі: у вигляді тестування та письмових контрольних робіт. В окремих випадках можна застосовувати й інші форми контролю: письмові завдання, усні колоквіуми та ін. Вид контрольного заходу та методика урахування складових проміжного контролю при визначенні оцінки за проміжний контроль розробляється викладачем.

До контрольного заходу відповідного проміжного контролю студент допускається незалежно від результатів поточного контролю. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити індивідуальні завдання, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

У разі відсутності студента на контрольному проміжному заході йому надається право на повторне складання в індивідуальному порядку.

Підсумковий (семестровий) контроль з дисципліни «Основи правознавства» передбачає проведення диференційованого заліку, під час якого студенту виставляється остаточна оцінка за навчальну дисципліну, яка виводиться із суми балів за результатами поточного контролю за навчальну дисципліну.

6. Критерії оцінювання знань

Оцінювання якості знань студентів в умовах організації навчального процесу здійснюється за національною шкалою оцінювання.

Для підготовки до семінарських занять студент повинен мати конспект (у вигляді письмових нотаток або текстових цифрових/друкованих матеріалів), де містяться основні положення, окремі дефініції по темі, яка виноситься на розгляд.

Оцінювання рівня та якості знань студентів здійснюється із врахуванням індивідуальних особливостей студентів і передбачає диференційований підхід в його організації. Оцінюватися може виконання студентами відповідних навчальних завдань, під час роботи над якими вони демонструють власне логічно побудоване мислення; розгорнуті і стислі, але конкретні усні відповіді, відповіді у тестах, участь у дискусіях тощо.

Критерії оцінювання знань студентів:

оцінка за національною шкалою	критерії оцінювання
«5» - відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«4» - добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна; вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«3» - задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих; володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«2» - незадовільно	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

Шкала оцінювання тестових завдань:

оцінка за національною шкалою	відсоток (%) вірних відповідей на тест
-------------------------------	--

«5» - відмінно	90-100
«4» - добре	74-89
«3» - задовільно	60-73
незадовільно	0-59

7. Рекомендована література

Базова (основна)

1. Венедіктова І.В. Основи правознавства: Навчальний посібник / Венедіктова І.В., Кагановська Т.Є.. – Харків, 2007. – 349 с.
2. Дрожжина С.В. Правознавство: практикум / С. В. Дрожжина, О. О. Одінцова, І. В. Шульженко. – Київ: Магнолія 2006, 2021. – 326 с.
3. Матвеев В. В. Термінологічний словник-довідник з основ правознавства. / В. В. Матвеев. – Чернівці, 2018. – 186 с.
4. Наровлянський О. Д. Правознавство (профільний рівень): підруч. для 11 кл. закл. загальн. серед. освіти / О. Д. Наровлянський. – Київ: Грамота, 2019. – 272 с.
5. Наровлянський О.Д. Правознавство (профільний рівень): підруч. для 10 кл. закл. загальн. серед. освіти / О.Д. Наровлянський. – К.: Грамота, 2018. – 272 с.
6. Погорілко В. Ф. Правознавство: підручник для студентів вищих навчальних закладів / Погорілко В. Ф., Шпиталенко Г. А.. – Київ: Каравела, 2010. – 592 с.
7. Правознавство (профільний рівень): підруч. для 10 кл. закл. загальн. серед. освіти / О. М. Лук'янчиков, Д. О. Новіков, К. Ю. Карелов, В. Т. Машика. – Харків: Ранок, 2018. – 256 с.
8. Правознавство (профільний рівень): підруч. для 11 кл. закл. загальн. серед. освіти / [І. Д. Васильків, В. М. Кравчук, В. Я. Бурак та ін.]. – Тернопіль: Астон, 2019. – 312 с.
9. Правознавство / Богачова Л. Л., Жернаков В. В., Прилипко С. М. [та ін.]. – Харків: «Фоліо», 2014. – 635 с.
10. Правознавство: навчальний посібник, за заг. ред. С. В. Петкова. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2020. – 360 с.
11. Правознавство: підручник для студентів вищих навчальних закладів / ред.: В. В. Копейчиков, А. М. Колодій. – Київ: Юрінком Інтер, 2006. - 752 с.
12. Тополевський Р. Б. Теорія держави і права: навч. посіб / Р. Б Тополевський., Н. В. Федіна – Львів: ЛьвДУВС, 2020. – 268 с.
13. Філіпенко Т. М. Правознавство (профільний рівень): підруч. для 10 кл. закл. загальн. серед. освіти / Т. М. Філіпенко, В. Л. Сутковий. – Київ: Генеза, 2018. – 352 с.
14. Філіпенко Т. М. Правознавство (профільний рівень): підруч. для 11 кл. закл. загальн. серед. освіти / Т. М. Філіпенко, В. Л. С. – Київ: Генеза, 2019. – 384 с.
15. Шестопалова Л. М. Основи правознавства: навчальний посібник / Л. М. Шестопалова, Ю. І. Крегул, В. І. Батрименко. – Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2018. – 528 с.

Нормативно-правові

акти

1. Конституція України [Електронний ресурс]: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Верховна Рада України. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс]: Закон України від 07.12.1984 № 8073-Х // Верховна Рада УРСР. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

3. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Верховна Рада України. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
4. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Верховна Рада України. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
5. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Верховна Рада України. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
6. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Верховна Рада України. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
7. Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс]: Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII // Верховна Рада УРСР. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
8. Сімейний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 10.01.2002 № 2947-III // Верховна Рада України. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
9. Земельний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 25.10.2001 № 2768-III // Верховна Рада України. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>

8. Інформаційні ресурси

1. «Голос України» – газета Верховної Ради України: <http://www.golos.com.ua/>
2. «Урядовий кур'єр» – видання центральних органів виконавчої влади України: <https://ukurier.gov.ua/uk/>
3. Бібліотека Верховної Ради України: <http://lib.rada.gov.ua/static/about/wellcome.html>
4. Верховний Суд України: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
5. Вища рада правосуддя: <https://www.hcj.gov.ua/>
6. Електронна бібліотека Чернівецького індустріального фахового коледжу: <http://books.chic.cv.ua/>
7. Конституційний Суд України.: <https://ccu.gov.ua/index.php>
8. Міністерство освіти і науки України: <https://mon.gov.ua/ua>
9. Міністерство юстиції України: <https://minjust.gov.ua/>
10. Наукова бібліотека імені М.Максимовича: <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3>
11. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія»: <https://library.ukma.edu.ua/>
12. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>
13. Національна бібліотека імені В.І.Вернадського: <http://www.nbuiv.gov.ua/>
14. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого: <https://nlu.org.ua/>
15. Офіційне інтернет-представництво Президента України: <https://www.president.gov.ua/>
16. Офіційний портал Верховної Ради України: <https://www.rada.gov.ua/>
17. Рада національної безпеки і оборони України: <https://www.rnbo.gov.ua/>
18. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: <https://www.ombudsman.gov.ua/>
19. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України: <https://www.kmu.gov.ua/>

20. Центр політико-правових реформ: <https://pravo.org.ua/>
21. Центральна виборча комісія України: <https://cvk.gov.ua/>
22. Юридичний журнал «Право України»: <https://pravoua.com.ua/ua/>

9. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Здобувачі освіти повинні мати активовану корпоративну пошту.

Усі письмові запитання до викладача стосовно курсу мають надсилатися на корпоративну пошту викладача.

Під час викладання дисципліни «Основи правознавства» викладач застосовує наступні методи навчання:

- словесні методи (лекція, пояснення, дискусія);
- наочні методи (ілюстрація, демонстрація мультимедійних презентацій);
- практичні методи;
- проблемно-пошукові методи.

Студент повинен ретельно готуватися до семінарських занять: конспектувати відповіді на питання плану, виписувати визначення рекомендованих термінів і понять. Важливою є активна участь студентів в обговоренні питань теми як на лекційному, так і семінарському заняттях.

Навчально-методичні матеріали дисципліни висвітлені на відповідній сторінці платформи сайту дистанційного навчання Коледжу.

За умов змішаного, дистанційного навчання заняття відбуваються через платформу GoogleMeet за попереднім запитом викладача через корпоративну пошту.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування семінарських занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття або у формі письмової роботи.

Відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів Чернівецького індустріального фахового коледжу допускається можливість вільного відвідування здобувачами освіти лекційних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу, передбаченого програмою відповідної навчальної дисципліни. Відвідування інших видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти https://chic.cv.ua/wp-content/uploads/2023/03/ilovepdf_merged.pdf.

Індивідуальні завдання, тестовий контроль, інші види робіт, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

У разі, якщо здобувач освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку <https://chic.cv.ua/wp-content/uploads/2023/01/osvprots.pdf>.

Перескладання оцінки з дисципліни відбувається із дозволу директора коледжу за наявності поважних на те причин <https://chic.cv.ua/wp-content/uploads/2023/01/osvprots.pdf>.

Академічна доброчесність здобувачів освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім

дозволені для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу в Чернівецькому індустріальному фаховому коледжі <https://chic.cv.ua/wp-content/uploads/2023/01/akademichna-dobrochesnist.pdf>.

У разі порушення здобувачем освіти академічної доброчесності, робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.